

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AUGALŲ SĖKLININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. IX-602 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 589 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 139-1, 139-2 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO

(TAP NR. 21-99(3); TAIS NR. 20-14235(4))

2021-11-30 Nr. NV-3063

Vilnius

1. Projektų rengėja – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM).

2. Projektų tikslas – patikslinti Tarybos direktyvų 98/95/EB, 2002/53/EB, 2002/55/EB, 2008/90/EB nuostatų perkėlimą į nacionalinę teisę ir nustatyti administracinę atsakomybę už augalų dauginamosios medžiagos ir (ar) augalų, skirtų sodinti, privalomųjų tiekimo rinkai reikalavimų pažeidimą bei už vykdumą veiklą šioje srityje neturint dauginamosios medžiagos tiekėjo pažymėjimo.

3. Dabartinė situacija:

- Augalų sėklininkystės įstatymo pakeitimo projektas teikiamas atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo 2008 m. sausio 21 d. nutarimą, kad licencijų išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai ir esminės ūkinės veiklos sąlygos turi būti nustatytos įstatymu.
- Galiojančiame įstatyme neregamentuojami *dauginamosios medžiagos tiekėjų pažymėjimų* (toliau – pažymėjimas) išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai, taip pat reikalavimai, keliami pažymėjimų turėtojams. Pažymėjimo išdavimo ir panaikinimo pagrindai įtvirtinti žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintame Dauginamosios medžiagos tiekėjų atestavimo tvarkos apraše, pažymėjimus išduoda *Valstybinė augalininkystės tarnyba* (toliau – Tarnyba). Galiojantis teisinis reglamentavimas, susijęs su pažymėjimų išdavimu, neatitinka Paslaugų įstatymo nuostatų, Konstitucinio Teismo doktrinos.
- Administracinių nusižengimų kodekse (ANK) nėra numatyta administracinė atsakomybė už augalų dauginamosios medžiagos ir (ar) augalų, skirtų sodinti, tiekimo rinkai reikalavimų pažeidimą, taip pat už su dauginamąja medžiaga ir (ar) augalais, skirtais sodinti, vykdumą tiekimą rinkai ir dauginimą, įvežimą, fasavimą, perfasavimą neturint pažymėjimo ar su dauginamąja medžiaga vykdumą veiklą, neatitinkančią Augalų sėklininkystės įstatymo ir kitų šią sritį reglamentuojančių teisės aktų nuostatų.
- Tarnyba skiria baudas asmenims už augalų dauginamosios ir sodinamosios medžiagos kokybės reikalavimų nesilaikymą pagal ANK 139 str., kuriame nustatyti baudų dydžiai už prekių, paslaugų, žaliavų kokybės neatitikimą teisės aktais nustatytų privalomų kokybės reikalavimų, ir pagal ANK 156 str., kuriame numatyta administracinė atsakomybė už teisės aktuose nustatyta tvarka nepaženklintų prekių tiekimą rinkai, pardavimą vidaus rinkoje, taip pat neteisingos informacijos apie prekę pateikimą, nustatytų reikalavimų nesilaikymą.
- Atsižvelgiant į tai, kad atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų vykdoma veikla tik pagal pažymėjime nurodytą(-as) veiklos sritį(-is) ir augalų grupę(-es) yra teisėta, Tarnyba nustato atvejus, kad fiziniai, juridiniai asmenys vykdo veiklą be pažymėjimo ar pažymėjime nurodyta informacija pagal vykdomos veiklos sritį(-is) ir (ar) augalų grupę(-es) neatitinka vykdomos veiklos pobūdžio. Šiais atvejais Tarnyba tokiems asmenims neturi poveikio priemonių.

4. Projektų esmė: esminiai siūlomo teisinio reguliavimo elementai:

- **Augalų sėklininkystės įstatymo pakeitimo projektu** siūloma:
 - nustatyti dauginamosios medžiagos sertifikavimo reikalavimus (augalo veislės įrašymas į Nacionalinį augalų veislių sąrašą, Bendrąjį žemės ūkio augalų rūšių veislių, Bendrąjį daržovių rūšių veislių katalogą ar Europos Sąjungos sodo augalų rūšių veislių sąrašą, atitiktis privalomiesiems dauginamosios medžiagos tiekimo rinkai reikalavimams, kuriuos tvirtina žemės ūkio ministras), taip pat sertifikavimą atliekančią instituciją (Vyriausybės įgaliotą), kuri, nustačiusi atitiktį šioms reikalavimams, išduoda dauginamosios medžiagos sertifikatą;
 - nustatyti augalo veislės įrašymo į Nacionalinį augalų veislių sąrašą sąlygas. Nustatomi subjektai, atsakingi už tyrimų (išskirtinumo, vienodumo, stabilumo, ūkinio vertingumo) organizavimą ir atlikimą, taip pat Vyriausybės įgaliotos institucijos funkcijos, susijusios su šio sąrašo tvirtinimu, tvarkymu ir skelbimu;
 - nustatyti augalų veislių įrašymo į Nacionalinį augalų veislių sąrašą teises pasekmes;
 - numatyti, kad kai augalo veislė išbraukiama iš Nacionalinio augalų veislių sąrašo, Bendrojo žemės ūkio augalų rūšių veislių ar Bendrojo daržovių rūšių veislių katalogo, jos dauginamąją medžiagą leidžiama sertifikuoti ir tiekti Lietuvos Respublikos rinkai iki trečiųjų kalendorinių metų birželio 30 dienos po augalo veislės išbraukimo;
 - patikslinti Valstybinės augalų veislių vertinimo komisijos funkcijas (augalų veislių ūkinio vertingumo tyrimų rezultatams nagrinėti ir vertinti), taip pat nustatyti šios komisijos sudėtį;
 - nustatyti sertifikuotos žemės ūkio augalų sėklos tikrinimą, Vyriausybės įgaliotai institucijai atliekant vegetacinius tyrimus ir reglamentuoti jos taikomus ribojimus;
 - nustatyti dauginamosios medžiagos tiekėjo pažymėjimo išdavimo, jo keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimus, kartu nustatant Vyriausybės įgaliotos institucijos atliekamas procedūras ir terminus šioje srityje;
 - nustatyti reikalavimus atestuotiesiems dauginamosios medžiagos tiekėjams, patikslinti Vyriausybės įgaliotos institucijos kompetenciją, susijusią su atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų veiklos priežiūra ir teise neatlygintinai imti dauginamosios medžiagos ir (ar) augalų, skirtų sodinti, kontrolinius mėginius, taip pat fizinių arba juridinių asmenų, atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų atsakomybę už tiekiamos rinkai dauginamosios medžiagos ir (ar) augalų, skirtų sodinti, kokybę;
 - nustatyti dauginamosios medžiagos ir (ar) augalų, skirtų sodinti, tiekimo rinkai reikalavimus, taip pat reikalavimus fiziniams arba juridiniams asmenims, tiekiantiems rinkai dauginamąją medžiagą ir (ar) augalus, skirtus sodinti ir Vyriausybės įgaliotos institucijos veiksmus, susijusius su tiekiamos rinkai dauginamosios medžiagos ir (ar) augalų, skirtų sodinti, priežiūros atlikimu.
- **ANK pakeitimo įstatymo projektu** siūloma:
 - **nustatyti administracinę atsakomybę asmenims, juridinio asmens vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims už augalų dauginamosios medžiagos ir (ar) augalų, skirtų sodinti, privalomųjų tiekimo rinkai reikalavimų pažeidimus, t. y.:**
 - 139¹ str. numatoma, kad augalų dauginamosios medžiagos ir (ar) augalų, skirtų sodinti, privalomųjų tiekimo rinkai reikalavimų pažeidimas užtraukia baudą asmenims nuo 30 iki 140 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 300 iki 550 eurų. Pakartotinai padarytas nusižengimas užtraukia baudą asmenims nuo 140 iki 250 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 550 iki 780 eurų;
 - **nustatyti administracinę atsakomybę asmenims, juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims už veiklos, nurodytos įstatymo projekto 7 str. 1 d., vykdymą, neturint dauginamosios medžiagos tiekėjo pažymėjimo, ar tokios veiklos vykdymą neatitinkant pažymėjime nurodytų reikalavimų, t. y.:**

- 139² str. numatoma, kad su augalų dauginamąja medžiaga vykdomas tiekimas rinkai ir dauginimas, įvežimas, fasavimas, perfasavimas neturint dauginamosios medžiagos tiekėjo pažymėjimo ar su augalų dauginamąja medžiaga vykdoma veikla, neatitinkanti Augalų sėklininkystės įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių tiekimą rinkai ir dauginimą, įvežimą, fasavimą, perfasavimą, kuria verčiantis reikalingas dauginamosios medžiagos tiekėjo pažymėjimas, nuostatų, užtraukia baudą asmenims nuo 40 iki 150 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 300 iki 560 eurų. Pakartotinai padarytas nusižengimas užtraukia baudą asmenims nuo 150 iki 260 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 560 iki 780 eurų;
- numatant, kad Vyriausybės įgaliota institucija skirs baudas pagal ANK projekto 139¹, 139² str., tikslinama Vyriausybės įgaliotos institucijos kompetencija, susijusi su administracinių nusižengimų teisenos pradėjimu, tyrimų atlikimu ir protokolų surašymu, be to, atsisakoma ANK 139 ir 156 str. numatytų funkcijų;
- nustatomos pereinamosios nuostatos, susijusios su ANK projekto įgyvendinimu.

Projektų nauda ir įgyvendinimo kaštai:

- priėmus Projektus būtų nustatytas aiškesnis ir vienodas teisinis reguliavimas fiziniams arba juridiniams asmenims, atestuotiesiems dauginamosios medžiagos tiekėjams tiekiant rinkai dauginamąją medžiagą ir (ar) augalus, skirtus sodinti. Be to, būtų pateisinti visuomenės teisėti lūkesčiai įsigyti kokybišką dauginamąją medžiagą ir (ar) augalus, skirtus sodinti;
- numatoma, kad atsisakius išankstinio fizinių arba juridinių asmenų, siekiančių gauti augalų dauginamosios medžiagos tiekėjo pažymėjimą, tikrinimo iki pažymėjimo išdavimo, sumažės administracinė našta verslui 105,5 euro (šiuo metu reikalavimų, susijusių su dauginamosios medžiagos tiekėjo pažymėjimo išdavimu, įgyvendinimas fiziniams, juridiniams asmenims bendrai sudaro vienkartinę 316,5 euro administracinę našta);
- pažymėtina, kad Projektams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

5. Derinimas:

- Projektai (pirminis variantas) buvo patikslinti (derinta darbo tvarka) pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Ekonomikos politikos grupės teiktas pastabas ir pasiūlymus. Argumentai dėl Teisingumo ministerijos teiktų pastabų suderinti darbo tvarka;
- atsižvelgta į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Finansų ministerijos pateiktas pastabas;
- atsižvelgdama į 2021-09-14 tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus, ŽŪM pakartotinai teikia Projektus, patikslintus pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės antrinėje išvadoje pateiktas pastabas (patikslinimai suderinti darbo tvarka).

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – tiesiogiai neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – atsižvelgiant į tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus, siūlome patikslintus Projektus svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje).

Atkreiptinas dėmesys, kad šie Projektai Vyriausybės nutarimu nebuvo siūlomi įtraukti į Seimo III (rudens) sesijos darbų programą, tačiau yra įrašyti į Vyriausybės 2021-2024 metų teisėkūros planą (II d. 73 p., numatytas priėmimas Seime – 2021 m. IV ketv.).

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +37070663722, el. p. vaidas.talacka@lrv.lt